

більшого прибутку. Але в останньому випадку не виключено, що аграрному підприємству слід буде відмовитися від не прибуткових галузей, що вплине на соціальну та економічну перспективу такого підприємства.

Стратегію виживання, а також в економічній літературі її називають стратегією скорочення, аграрні підприємства обирають в умовах тяжкої кризи, інфляції та загальної нестабільності. Використовуючи стратегію виживання, господарство має на меті пристосуватися та знайти шляхи функціонування в існуючій ситуації. Існують такі стратегії нижчого порядку реалізації стратегії виживання, як стратегія розвороту, відокремлення та ліквідації.

В процесі розробки стратегій стає очевидним, що насамперед, сільськогосподарському підприємству необхідно визначити стратегічні пріоритети розвитку, обґрунтувати організаційний механізм реалізації стратегій в існуючому середовищі, який забезпечить конкурентоспроможність підприємства та його продукції, як на зовнішньому так і на внутрішньому ринку. При цьому стратегія розвитку підприємства повинна бути взаємопов'язаною з стратегіями кожної ланки господарюючого суб'єкта, тобто повинна бути розроблена загальна стратегія на досягнення спільної мети. Узагальнюючи, можна зробити висновок, що розробляючи загальну стратегію планування діяльності, кожне сільськогосподарське підприємство обирає для себе індивідуальну схему планування, яка відповідає поставленим цілям, потребам та фінансовому стану господарського суб'єкта. Сільськогосподарські підприємства з стійким фінансовим станом обирають стратегії розвитку або стабільності, для збиткових господарств з фінансово нестійким станом слід застосовувати антикризову стратегію або взагалі ліквідувати свою діяльність.

ВПЛИВ НА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ

*Литвин Ю.О., к.е.н., докторант,
Дніпропетровський державний аграрний університет*

Пошук можливостей поєднання потенціалу ринку та регулюючих системних заходів залишатиметься і надалі одним із найважливіших завдань аграрної політики. Це визначає доцільність поглиблення державної підтримки аграрного сектора економіки.

Проте одночасно з наданням фінансової допомоги держава повинна виступати гарантом захисту прав власності та законодавчо встановлених «правил гри» [2, с.6-7]. Державне регулювання має полягати не в централізованому управлінні та безпосередньому втручанні в економічні процеси, а у створенні інституціональних та організаційних умов, які сприяють відродженню у селянина почуття господаря, реалізації виробничої ініціативи та підприємництва, соціальному захисту сільського населення, раціональному використанню ресурсів галузі, що забезпечуватиме зростання ефективності аграрного сектора економіки.

Формування ефективного механізму державного управління передбачає у собі здійснення державою більш послідовної аграрної політики, спрямованої на державну інституціоналізацію зовнішнього середовища, що забезпечує стимулювання реформ та ефективності аграрного сектора; зростання зацікавленості сільських товаровиробників у ефективному використанні можливостей, закладених у приватній власності на землю і майно (земельні та майнові паї), а також прогресивних формах господарювання; оздоровлення соціальної ситуації в аграрному секторі [1, с.17]. Організація державою процесу інституціональних змін буде мати позитивні наслідки, якщо вона узгоджена з власними законами і тенденціями розвитку інституціональних систем, з механізмами їх саморегуляції, рівнем їх історичної зрілості, соціокультурними особливостями. Ефективно керувати процесами таких змін здатна тільки держава, яка бере участь у цих процесах на основі діалогу, побудованого на принципах взаємодій. Базовим механізмом ефективних інституціональних змін може бути тільки партнерство, а точніше, внутрішня конвергенція, взаємне пристосування держави, господарюючих суб'єктів і ряду інститутів, що відіграють роль базису в ринковій макроекономіці [3, с.17]. Необхідна системна орієнтація, оскільки інститути в аграрному секторі розвиваються на перетині екологічних та суспільних систем, включених до більш масштабних систем [5].

Державна підтримка повинна бути направлена на створення умов конкурентоспроможності галузі, що передбачає стимулювання галузевих наукових досліджень, підвищення кваліфікації кадрів, розширення сфери послуг, контроль і стимулювання якості, розвиток виробничої і соціальної інфраструктури, а також формування ефективного інституціонального середовища як базового фактору позитивних змін. Інституціональний аналіз соціоекономічних

процесів в аграрному соціумі передбачає опис функціонуючих інститутів та їх взаємодію між собою як системи, оцінювання цієї системи як нематеріальних активів та з точки зору потенціалу ефекту синергії. Так, дотримання законодавчих норм, виконання контрактних угод, законослухняність, дотримання норм морального кодексу тощо повинні бути складовими будь-якого ефективного інституту. Тому пропагування цих норм, суспільний і державний контроль за їх дотриманням здатний забезпечити синергійний ефект зниження трансакційних витрат [2, с.7-8].

Розробка і реалізація державної аграрної політики пов'язується також з необхідністю врахування впливу ментальної складової на інституціональні перетворення в агропродовольчій сфері. Цей вплив проявляється в наявності і дії неформальних інститутів, які доповнюють і посилюють або послаблюють офіційні норми і правила. Неформальні інститути і їх зміни, що є об'єктом впливу державної аграрної політики, відбуваються дуже повільно, що пов'язано з труднощами перебудови людської свідомості та психології.

Вплив на інституціональні зміни в агропродовольчій сфері ментальної складової має розглядатися через призму їх сприйняття українськими селянами. Проведені дослідження свідчать про неоднозначне ставлення сільських трудівників до інституціональних перетворень в аграрному виробництві [4, с.14]. Оцінка домінантних рис української економічної ментальності констатує, що серед найменш сприятливих для ефективного соціально-економічного розвитку серед них, зокрема, є індивідуалізм, що є джерелом фамілістичності суспільства і, відповідно, низького рівня соціальної довіри, а тому потребує зміни суспільних пріоритетів і формування соціально-інтегруючих чинників. Це свідчить і про брак духовного капіталу в українському суспільстві, що потребує створення відповідних умов для його формування та відновлення.

Література.

1. Кретинина Л.В. Державне стимулювання ринкових перетворень в аграрному секторі: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк, 2005. – 20 с.
2. Мороз О.О. Інституціональні основи розвитку аграрної економіки: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.07.02 / УААН. Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». – К., 2006. – 34 с.
3. Решетило В.П. Економічна синергетика реалізації ринкового потенціалу інституціональних систем: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.01.01 / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2006. – 34 с.

4. Руженський М.М. Формування економічних інститутів ринкового типу в аграрній економіці: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2004. – 18 с.

5. Gatzweiler F.W., Hagedorn K. The Evolution of Institutions in Transition // International Journal of Agricultural Resources, Governance and Ecology. – 2002. – 2 (1). – P.37-58.

ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕЯКИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ, ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ВІРТУАЛЬНОЇ МАШИНИ VM VIRTUALBOX 4.0

Ляшенко Ю.О., Чала О.І., студенти,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Як навчитися організовувати свій час і планувати справи таким чином, щоб встигати за сучасним напруженим ритмом життя? Загально відомо, що дефіцит часу - основна ознака сучасного світу. Принципи та підходи тайм-менеджменту для вирішення цієї проблеми можна й потрібно реалізовувати в роботі, навчанні, в особистому житті.

Відомо, що керування часом, організація часу (англ. time management) - це технологія організації часу й підвищення ефективності його використання. Керування часом - це дія або процес тренування свідомого контролю над кількістю часу, витраченого на конкретні види діяльності, при якому спеціально збільшуються ефективність і продуктивність [1].

Публікацій, що присвячені розвитку ідей і практики використання підходів тайм-менеджменту зараз відомо багато [2-5].

Найбільш цікавим та корисним для нас виявилася публікація [2] де тайм-менеджмент визначається як процес, спрямований на усвідомлене й відповідальне використання свого часу (ділового, особистого та ін.), що дозволяє ставити осмислені цілі й досягати їх за мінімальні проміжки часу. Це видання також корисне тому, що в ньому окрім важливих питань, пов'язаних з загальною ідеологією тайм-

---

* Науковий керівник – Чалий І.В., к.т.н., доцент